

بررسی میزان بیان ژن‌های PABP و PFK در گل‌های گرده‌افشانی نشده نخل خرمای رقم بر حی حاصل از تکثیر با کشت بافت و پاجوش به روش qRT-PCR

سیده‌زهرا حسینی موسوی^{۱*}، موسی موسوی^۱، خلیل عالمی سعید^۲

^۱ به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد و استادیار گروه باغبانی دانشگاه شهید چمران اهواز

^۲ دانشیار گروه بیوتکنولوژی کشاورزی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

^{*}نوسنده مسئول: zahramosavi670@yahoo.com

چکیده

روش متداول تکثیر نخل خرما استفاده از پاجوش می‌باشد به دلیل مشکلات و محدودیت‌هایی که این روش دارد در سال‌های اخیر تکثیر این گیاه از طریق کشت بافت رواج پیدا کرد. به‌طورکلی علاوه بر مزایای زیادی که روش کشت بافت دارد اما تکثیر گیاهان و از جمله نخل خرما از این طریق در برخی موارد با یکسری مشکلات ریختی یا تنوع سوماکلونال مواجه می‌شوند. در این تحقیق بیان ژن‌های پلی آدنیلات بایندینگ (PABP) و فسفوفروکتوکیناز (PFK) گل‌های گرده‌افشانی نشده نخل خرمای رقم بر حی تکثیر شده به روش پاجوش و روش کشت بافت در سه دوره رشدی اسپات با استفاده از تکنیک PCR کمی، بین نمونه‌های مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج حاصل بیانگر وجود تفاوت‌هایی جزئی در میزان بیان این ژن‌ها بین درختان کشت بافتی و پاجوشی این رقم در زمان‌های مختلف رشد گل بود.

کلمات کلیدی: خرما، بیان ژن، تنوع سوماکلونال، کشت بافت، qRT-PCR